

Irakaskuntza Gidaliburua

2025/26 ikasturtea

Datu Orokorrak

Irakasgaia: JARDUERA FISIKOAREN ETA KIROLAREN HISTORIA ETA OINARRI
SOZIOKULTURALAK

Titulazioa: JARDUERA FISIKOAREN ETA KIROLAREN ZIENTZIETAKO GRADUA

Mota: OINARRIZKOA

ECTS kredituak: 6 ECTS

Maila: 1.

Denbora-banaketa: sei hilekoa, urtea, etab.: 1. SEIHILEKOA

Hizkuntza: GAZTELANIA

Irakasle-taldea: Dk. Carlos Díaz Rodríguez carlos.diaz@euneiz.com

Irakasgaiaren aurkezpena:

Irakasgai honek kirolaren eta jarduera fisikoaren funtsezko oinarriak aurkezten ditu ikuspegi historiko-soziologiko batetik, horrela kirolaren, historiaren eta gizartearen arteko erlazio konplexua eta interkonektatua ulertzeko. Politika, ekonomia, generoa, arraza, gizarte-klasea eta komunikabideak izango dira kirola gizarte-erakunde gisa ulertzeko ardatz nagusiak.

Datu espezifikoak

Prestakuntza- eta ikaskuntza-prozesuaren emaitzak (PIE)

Ezagutzak edo Edukiak (E)	E6	Jarduera fisikoan eta kirolean eragina duten faktore sozialak, kulturalak eta historikoak ulertzea.
Gaitasunak (GA)	GA1	Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak aplikatzea lanbide-zeregina garatzean.
	GA2	Teknologia berriek (IKT) ematen duten informazioa bilatzea, antolatzea eta interpretatzea.
	GA7	Datu garrantzitsuak biltzea eta interpretatzea, gizarte-, zientzia- edo etika-arloko gai garrantzitsuei buruzko gogoeta barne hartzen duten iritziak emateko, batez ere jarduera fisikoaren eta kirol-jardueren barruan.
	GA9	Jarduera fisikoaren eta kirolaren ezagutza-eremuari buruzko dokumentu akademikoak, zientifikoak eta teknikoak, ideiak, arazoak eta konponbideak idaztea publiko espezializatu eta ez-espezializatu batentzat.
Trebetasunak eta Abileziak (T)	TA	Arrazoibide moralaren eta erabakiak hartzearen printzipioak aplikatzea, arazo etikoak, juridikoak, legalak, deontologikoak eta justizia sozialekoak konpontzeko,

Irakaskuntza Gidaliburua

2025/26 ikasturtea

		lanbide-jarduna hobetze aldera.
	TE	Besteekin elkarlanean aritzea eta proiektu komun batean laguntzea.
	TF	Informazioa, ideiak, arazoak eta konponbideak transmititzea publiko espezializatu eta ez-espezializatu bati.
	TG	Ezagutzak lanari edo bokazioari aplikatzea, jarduera fisikoaren eta kirolaren azterketa-eremuko arazo konplexuak konpontzeko, eta haien eraginkortasuna demostratzea argudioak eginez eta defendatuz.
	TH	Gizonen eta emakumeen arteko berdintasunerako oinarritzko eskubideak errespetatzea; Giza Eskubideen sustapena, irisgarritasun unibertsalaren eta guztientzako diseinuaren printzipioak; bakearen eta balio demokratikoen kulturaren berezko balioak.

Irakasgaiaren Edukia*

- Jarduera fisikoaren eta kirolaren oinarri soziologikoak eta historikoak.
- Biztanleriaren faktore kulturalak eta kirol-ohiturak.
- Kulturartekotasuna eta generoa.
- Jarduera fisikoko eta kiroleko lan-eremuen joerak eta bilakaera.

(* Garatutako edukia eskuragarri dago Unibertsitateko Campus Birtualean argitaratutako irakasgaiaren irakaskuntza-programazioan)

Irakaskuntza-metodologiak eta prestakuntza-jarduerak

Irakasgai honetan erabilitako irakaskuntza-metodologiak honako hauek dira:

IM1	Azalpenezko metodoa
IM2	Kasu-azterketak
IM3	Arazoetan oinarritutako ikaskuntza
IM4	Proiektuetan oinarritutako ikaskuntza
IM5	Ikasketa kooperatiboa
IM6	Tutoretzak

Irakasgai honetan erabilitako prestakuntza-jarduerak honako hauek dira:

Irakaskuntza Gidaliburua

2025/26 ikasturtea

Prestakuntza-jarduerak	Aurreikusitako orduak	presentzialtasuna (%)
PJ1: Klase teorikoa	31	100
PJ2: Praktika-klasea	21	100
PJ3: Lanak egitea (banakakoak eta/edo taldekoak)	30	20
PJ4: Banakako tutoretza	2	50
PJ11: Taldeko tutoretza	1	50
PJ5: Ikasketa independentea eta ikaslearen lan autonomoa	63	0
PJ6: Ebaluazio-probak	2	100
Guztira	150	

Ebaluazioa: Ebaluazio-sistemak eta -irizpideak

Irakasgai honetan honako ebaluazio-sistema hauek erabili dira:

Izendapena	Gutx. hazt.	Gehi. hazt.
ES1: Ikaslearen bertaratzea eta parte-hartzea ebaluatzea	5	15
ES2: Lanen ebaluazioa	0	45
ES3: Ebaluazio- eta/edo azterketa-probak	0	45

Ikasleak bi ebaluazio-modalitate ditu irakasgaia gainditzeko:

- Etengabeko ebaluazioa, urtean 2 deialditan: ohikoa eta ezohikoa.
- Ebaluazio bakarra, urtean bi deialdirekin.
- EUNEIZ Unibertsitatean, ebaluazio jarraitua (irakasleek definitutako irakasgaiaren jardura ebaluagarrien batez besteko haztatua) funtsezko ebaluazioa da, baina EUNEIZek ebaluazio bakarra egiteko aukera ematen dio ikasleari (azterketa bakarra).

Irakaskuntza Gidaliburua 2025/26 ikasturtea

- Ezin da aldatu ikasturtean zehar ikasleak aukeratutako ebaluazio-modalitatea (jarraitua izatetik bakarra izatera).
- Ebaluazio bakarraren modalitatea baliatu nahi duen ikasleak hori **justifikatzen** duen idazki formal bat eskatu beharko die irakasgaiaren ardura duten irakasleei eta tituluaren koordinazioari, ikasturtea hasten den lehenengo bi asteetan.
- Ikaslearen % 80 eskola presentzialetara joaten ez bada, ezingo da ohiko deialdira aurkeztu eta automatikoki ezohiko deialdira igaroko da.
- Hutsegiteak irakasgaiaren ardura duen irakasleari justifikatu behar zaizkio, astebeteko epean gehienez ere. Egiaztagiri ofiziala posta elektronikoz aurkeztu beharko zaio irakasle arduradunari.
- Salbuespen gisa, irakasgaiak arduratzen den irakasleak beste irizpide osagarri batzuk ere erabili ahal izango ditu, hala nola ikaslearen parte-hartzea, jarrera, jardun- eta aprobetxamendu-maila eta abar, ikasleak deialdi arruntan jarraitzeko aukera izan dezan, baldin eta gutxieneko bertaratzea % 70etik gorakoa bada.
- Ikaslea ezohiko ebaluaziora joango da BAKARRIK suspenditutako zatiekin.
- Irakasgaiaren kalifikazio-sistemak 1125/2003 Errege Dekretuan ezarritakoari jarraitzen dio, eta lortutako emaitzak 0tik 10era bitarteko zenbakizko eskalari jarraituz kalifikatuko dira, dezimal baten adierazpenarekin.
 - 0-4,9: Gutxiegia (GT).
 - 5,0-6,9: Nahiko (NK).
 - 7,0-8,9: Oso ongi (OO).
 - 9,0-10: Bikain (BI)
- «Ohorezko matrikula» aipamena 9.0 edo gehiagoko kalifikazioa lortu duten ikasleei eman ahal izango zaie. Kopurua ez da izango dagokion ikasturtean ikasgai batean matrikulatutako ikasleen ehuneko bost baino handiagoa, matrikulatutako ikasleen kopurua 20tik beherakoa denean izan ezik; kasu horretan, «Ohorezko Matrikula» bakarra eman ahal izango da.
- Ebaluazio-jarduerarik egiten ez duen ikasle matrikulatua ez-aurkeztutzat (EA) joko da.
- Idatzizko ebaluazio-jarduera orok (lanak, azterketak...) ortotipografia-hutsegiteak hartuko ditu kontuan azken kalifikazioan.
- Plagioa debekatuta dago, bai lanetan, bai azterketetan; antzemanek gero, kalifikazioa gainditu gabe geratuko da. Gainera, campus birtualaren bidez entregatutako lanak Turnitin tresnak aztertuko ditu:
 - Irakasleak % 20 eta % 30 arteko antzekotasun-indizea duten txostenak berrikusiko ditu, plagio-iturri posibleak aztertzeko eta justifikatuta dauden ebaluatzeko.

Irakaskuntza Gidaliburua 2025/26 ikasturtea

- Irakaslearen analisia egin ondoren, % 30etik gorako antzekotasun-indizea duen edozein lan ez da ebaluatuko.

Bibliografia eta ikasteko beste baliabide batzuk

Oinarrizko Bibliografia

- Hernández, D. y Recorder, G. (2015). Síntesis de la historia general de la actividad física y el deporte, en Historia de la Actividad Física y el Deporte: Bases conceptuales, premisas ordenadoras. México D.F., pp. 21-39. Hemen eskura daiteke: <https://ened.conade.gob.mx/Documentos/Manuales/HISTORIA%20DE%20LA%20ACTIVIDAD%20FÍSICA%20Y%20EL%20DEPORTE.pdf>
- García Ferrando, M. Puig Barata, N., Lagardera Otero, F. et al. (2017), Sociología del Deporte. Madrid: Alianza.
- Hontangas Carrascosa, J., Mestre Sancho J. A. y Orts Delgado F. J. (2018). Género y deporte: El camino hacia la igualdad. Madrid: Editorial Reus.

Bibliografia Osagarria

- García Ferrando, M. Puig Barata, N., Lagardera Otero, F. et al. (2017), Sociología del Deporte. Madrid: Alianza.
- González Aja, T. (2002), Sport y Autoritarismos: La utilización del deporte por el comunismo y el fascismo. Madrid: Alianza.
- Hontangas Carrascosa, J., Mestre Sancho J. A. y Orts Delgado F. J. (2018). Género y deporte: El camino hacia la igualdad. Madrid: Editorial Reus.
- Lora-Tamayo, M. (2005). La Representación internacional en el deporte, Madrid: Dykinson
- Mandel, R.D. (1986). Historia cultural del Deporte. Bellaterra. Barcelona.
- Pulleiro, C. (2016). Relaciones Internacionales y Juegos Olímpicos: Política, economía y deporte desde la II Guerra Mundial. Leioa: Centro de Estudios Olímpicos de la EHU/UPV. Accesible desde: <https://library.olympics.com/Default/digital-viewer/c-184836>
- Rodríguez Ten, J. (2019). Los e-sports como ¿deporte? Análisis jurídico y técnico-deportivo de su naturaleza y los requisitos legales exigidos. Madrid: Editorial Reus.
- Tamayo Fajardo, J. A. (2005a). Historia de España en los Juegos Olímpicos de verano de la Era Moderna: 1896-2004. Sevilla: Wanceulen.

Irakaskuntza Gidaliburua 2025/26 ikasturtea

- Zimbalist, A. (2016). Circus Maximus: El negocio económico detrás de la organización de los Juegos Olímpicos y el Mundial de Fútbol. Madrid: Akal.

Gomendatutako Beste Ikaskuntza-baliabide Batzuk

- <https://aeisad.org/> (Kirolari Aplikatutako Gizarte Ikerketako Espainiako Elkarteak: AEISAD)
- <http://www.eass-sportsociology.eu/> (Kirolaren Soziologiako Europako Elkarteak - European Association for the Sociology of Sport —EASS—)
- <https://spliss.research.vub.be/> (SPLISS: Sports Policy factors Leading to International Sporting Success proiektuari buruzko webgunea)
- http://polired.upm.es/index.php/materiales_historia_deporte/index (Kirolaren historiarako materialak, Madrilgo Unibertsitate Politeknikoa)
- <https://www.palco23.com/> (kirolari buruzko albisteak ikuspegi ekonomikoarekin)
- <https://www.revistalideras.com/> (emakumeen kirolari buruzko albisteak)
- <https://www.insidethegames.biz/> (Mugimendu Olinpikoari buruzko albisteak)